

han, at denne Prøve i det private Liv havde sin store Betydning ved at fæstne Agtelsen for Kundskabers Erhvervelse og for denne Erhvervelses Afslutning ved en Eksamen. Disse Udtalelser kunne staa som Typer for, hvad der den Gang blev sagt; og de have deres fulde Gyldighed endnu den Dag i Dag som Anbefalinger for den paatænkte Afslutningsprøve i Mellemskolen. Det maa heller ikke glemmes, at hvor meget godt der end kan være ved den nuværende almindelige Forberedelseseksamen, saa har den dog ogsaa sine Svagheder. Den er egentlig alt for svær for Børn, og dog tilhøre næsten alle de Aar, Forberedelsen til den kræver, Barnealderen. Den er derhos i Virkeligheden lidet „praktisk“, skønt den særlig skulde være beregnet paa dem, der ville ud i det praktiske Liv. Der er ført stærke Klager over, at den faldt for sent for de Elever, der efter at have taget den skulde gaa ud til praktisk Livsgerning ved Landbrug, Haandværk og Handel: de vare for gamle til at kunne faa det rette Haandelag for slig Virksomhed; de havde oftere faaet noget fornemme Nykker, og det skortede dem paa Villighed til at underkaste sig Læreaarens Disciplin og Besværligheder; de tragtede i Grunden mest efter ved denne Eksamens Hjælp at bane sig Adgang til visse smaa Embedsstillinger, og Stræben herefter var i adskilligt højere Grad end Ønsket om at faa en god Dannelse for Livets Bevæggrunden til, at de søgte Realskolerne. Lad der nu end have været adskilligt uberettiget og overdrevent i disse Klager, helt grundløse have de dog ikke været.

Det kan jo imidlertid ikke nægtes, at hvis vor nuværende Realskole skulde nødes til at standse sin Undervisning ved Mellemskolens Afgangsprøve, vilde der blive tilføjet den et haardt Knæk, og Dannelsesmaalet vilde blive sænket for dem af dens Elever, som vedblive at gaa i den til dens Afslutning ved den nuværende almindelige Forberedelseseksamen. Dette bør ikke ske; men der er i Virkeligheden heller ikke stor Fære for, at det skal ske. Mange af de Elever, der standse ved Mellemskolens Eksamen, ville senere hen finde Lejlighed til at forøge deres Dannelse ved at besøge Højskoler, tekniske Skoler, Handelsskoler osv. Der er vistnok ogsaa ikke faa, som fra Mellemskolen ville gaa over i de Linier af Ungdomsskolen, der nærmest give en Fortsættelse af Realskolens Undervisning, ligesom der jo allerede nu findes ikke faa Realister, som efter deres Forberedelseseksamen give sig til at læse til Studenter-

eksamen. Og hvad endelig de ganske specielle Realister angaar, har Ministeriet ment, at der let kunde sørges for dem ved, at man til vor Skole i en noget ændret Form overførte en Indretning, som man efter de derom indhentede Oplysninger synes at have befundet sig vel ved at have indført i Norge. For de Elever, der vel ikke ville gennemgaa Ungdomsskolen, men dog ønske at modtage en fyldigere Realundervisning end den, Mellemskolen kan give, kan der nemlig, særlig ved de rene Realskoler, indrettes en etaarig Fortsættelsesklasse. I denne Klasse, som vil svare til Realskolernes nuværende øverste Klasse, kan da Mellemskolens Undervisning fortsættes og i alt væsentligt føres til det samme Maal, som man nu naar frem til i Realskolerne. Denne Undervisning skal hovedsagelig have den samme almindelige Karakter, som den nuværende Realskoleundervisning har, og med Henblik herpaa er dens regelmæssige Fagkreds bleven fastsat saaledes, som Lovforslagets § 5, sidste Stykke, viser; men dermed lader det sig meget vel forene, at man paa saadanne Steder, hvor der ikke findes særlige tekniske Skoler, Handelsskoler og desl., i Fortsættelsesklassens Undervisning ogsaa optager saadanne Fag som Bogholderi, Handelsregning osv., overhovedet saadanne, der tage Sigte paa Elevernes Uddannelse til forskellige Grene af det praktiske Erhvervsliv. I hvilket Omfang dette skal ske, vil væsentlig komme til at bero paa den enkelte Skoles særlige Behov, og man har paa dette Punkt villet indrømme Skolerne den størst mulige Frihed: Skolerne maa selv udarbejde deres Undervisningsplan for denne Klasse og saa andrage om at faa den stadfæstet af Ministeren.

Ministeriet havde oprindelig tænkt sig, at den Eksamen, hvormed denne Fortsættelsesklasse slutter, kun skulde have Karakteren af *en almindelig Aarsprøve og ikke holdes under offentlig Kontrol*; og i den Kreds af Mænd, det har raadført sig med, var der mange, som meget gerne vilde have holdt paa denne Ordning. Man mente, at det ikke vilde være rigtigt blot eet Aar efter Mellemskolens Eksamen at have en ny, offentlig kontrolleret Eksamen, idet denne let kunde stille hin, som dog skulde være den væsentligste Eksamen, alt for meget i Skygge; man ansaa det heller ikke for nødvendigt, idet der i den Omstændighed, at Skolerne et Aar forud havde holdt den kontrollerede Mellemskoleeksamen, syntes at ligge en tilstrækkelig Garanti for,